

WERKEN VANUIT EEN GEMEENSCHAPSAANPAK

De preventie van radicalisering is gebaat bij een aanpak die verschillende professionals in staat stelt om hun zorgen over de jongeren met wie ze werken te delen. Bij deze 'gemeenschapsaanpak' zouden bijvoorbeeld leraren, maatschappelijk werkers, politie-agenten en de gemeente kunnen worden betrokken. Zij kunnen een zaak samen bespreken en vanuit hun verschillende perspectieven een betere inschatting maken of iemands situatie zorgwekkend is. Tot dusver komt het in Europa niet veel voor dat moskeeën een rol spelen in deze gemeenschapsaanpak, maar er zijn enkele positieve gevallen bekend. We bevelen u dringend aan om eventuele deelname aan zo'n netwerk te bespreken met de raad.

U kunt uw zorgen altijd delen met deze groep. Hoe eerder de groep professionals op de hoogte is van een mogelijk probleem en in staat is om informatie en hun zorgen te delen en samen te besluiten om wel of niet in actie te komen, des te beter dit is.

Bovendien kunt u met uw expertise veel waarde toevoegen aan zo'n netwerk. Uw kennis van culturele en religieuze gebruiken en denkbelden kan helpen om bepaalde kwesties die spelen op de juiste wijze te interpreteren en de juiste benadering te kiezen.

Deze folder is een korte versie van een handleiding over het signaleren van het proces van radicalisering. De handleiding biedt nog meer tips hoe u hier het beste op kunt reageren, hoe u met hulp van de gemeenschap jongeren weerbaarder kunt maken en hoe u ouders kunt ondersteunen. Ook wordt ingegaan op uw mogelijke rol in een netwerkaanpak, bijvoorbeeld in samenwerking met maatschappelijk werk en leraren.

De handleiding is kosteloos beschikbaar op www.terratoolkit.eu

Partners in TERRA zijn Impact, het kenniscentrum voor psychosociale zorg na schokkende gebeurtenissen, partner in Arq Psychotrauma Expert Groep, Nederland en de Vereniging voor de Hulp aan de Slachtoffers van 11 Maart (AAVMII) Madrid, Spanje.

contact: M. Rooze MA/MBA, Projectleider TERRA | info@terratoolkit.eu | www.terra-net.eu

FOLDER RELIGIEUZE LEIDERS

Radicalisering en waarom dit relevant is voor u

FOLDER VOOR RELIGIEUZE LEIDERS

Deze folder is een korte versie van TERRA's handleiding 'Radicalisering en waarom dit relevant is voor u'. Het bevat korte tips hoe je radicalisering kunt herkennen, hoe ermee om te gaan als u in uw dagelijks werk hiermee geconfronteerd wordt en hoe er tussen alle betrokkenen samengewerkt kan worden in een gemeenschapsaanpak.

Radicalisering kan een bron van zorgen zijn voor religieuze leiders. Misschien ziet u jongeren afstand nemen van de gemeenschap in de richting van meer extreme groepen, met veranderingen in hun gedrag, hun uiterlijk of in de interactie met u of hun leeftijdsgenoten. Of u ontmoet ouders die zich zorgen maken over hun kinderen.

Deze folder geeft een kort overzicht van de mogelijke signalen van radicalisering en biedt advies hoe u hiermee om kunt gaan, zodat u radicaliserende jongeren en hun familie preventief kunt ondersteunen. In uw rol als onderwijzer van een gemeenschap kunt u de jeugd weerbaarder maken, en ingaan op de problemen waarmee ze worstelen. Uw lessen kunnen ook steun bieden aan ouders, wanneer zij, als hun kinderen radicale ideeën ontwikkelen, met hen praten over ideologie.

U hoeft geen expert op het gebied van terrorisme te worden, maar u bent al een expert als het gaat om het onderwijzen van en zorgen voor de mensen in uw gemeenschap, en met die ervaring kunt u misschien een belangrijke rol vervullen.

*Staat elkander bij in de vroomheid en de vreze.
Maar staat elkander niet bij in de zonde en de vijandschap.*

[koran 5:2]

Mogelijke signalen van radicalisering

Hoewel er geen afvinklijst met "symptomen van radicalisering" bestaat, zijn er wel enkele signalen die kunnen aangeven dat een proces van radicalisering aan de gang is. Het element verandering is van cruciaal belang.

WEES ALERT OP VERANDERINGEN IN:

- Gevoel van binding: het gebrek aan gevoel erbij te horen, of juist een toenemend gevoel van binding met een bepaalde extreme groepering;
- De houding tegenover de maatschappij en de autoriteiten: minder overtuiging nadruk op apocalyptische denkbeelden;
- Gevoel van binding: het gebrek aan gevoel erbij te horen, of juist een toenemend gevoel van binding met een bepaalde extreme groepering;
- Kleding en uiterlijk: plotseling strenger volgen van voorschriften over kledingstijl en haardracht, of het gebruik van symbolen van jihadistische groepen op kleding en accessoires;
- Verbale uitingen: nieuwe woordkeuze met termen die worden gebruikt door radicale groeperingen, verandering in het eigen levensverhaal, de discussie willen aan-gaan of provocerende vragen stellen, uw denkbeelden en waarden in twijfel trekken;
- De manier van contact maken met u/familie/leeftijdsgenoten;
- Naamsverandering, gebruik van nieuwe namen;
- Meer woede tegen de samenleving en minder deelname eraan.

WAT U KUNT DOEN

Als radicale groepen nieuwe leden proberen te **rekruteren**, kan dit blijken uit nieuwe gezichten in de geloofsgemeenschap, of nieuwe groepen die rond de moskeën hangen. Ronseleers kunnen gebruik maken van moskeëën om "talenten" te scouten en om het eerste contact te leggen. Maar als het contact eenmaal is gelegd, komen ze meestal niet meer in de moskeë en wordt de rekrutering vervolgd in besloten locaties, zoals appartementen of provisorische gebedszalen. Dus als jongeren zich plotseling of geleidelijk terugtrekken uit de geloofsgemeenschap, kan dit ook als alarmsignaal worden opgevat.

- Let extra goed op de ontwikkeling van jongeren met vrienden of familieleden die lid zijn van een radicale groepering;
- Spreek in uw preken jongeren aan in een taal die zij begrijpen en praat over de problemen waarmee zij te maken hebben;
- Investeer in kennis van de heersende traditie en Shari'a;
- Moedig uw gemeenschap aan om jongeren te ondersteunen in hun worsteling met hun identiteit, bijvoorbeeld door middel van een mentor of door mogelijkheden te creëren om hun talenten te ontwikkelen;
- Ondersteun uw gemeenschap bij het bieden van tegenstand tegen het wij-zij-denken, door hun rol in de samenleving in uw preken aan te stippen, door kennis over radicalisering te delen, en door het tegenwicht dat een gemeenschap kan bieden te benadrukken;
- Leer jongeren om kritisch en genuanceerd te denken, en biedt ze middelen waarmee ze de radicale boodschappen waaraan ze, vooral op internet, worden blootgesteld, kritisch kunnen analyseren;
- Veel jongeren die een moeilijke periode doormaken, voelen zich gestuurd door u en de geloofsgemeenschap;
- Als u denkt dat binnen uw moskeë een groep bezig is te radicaliseren of leden te werven, raden wij u aan om deze personen niet weg te sturen uit angst voor de autoriteiten, maar om contact met hen te houden en te voorkomen dat ze geïsoleerd raken;
- Als u het idee heeft dat een radicale groepering actief op zoek is naar leden in uw moskeë, neem dan contact op met de politie;
- Geef waar mogelijk steun aan de ouders en familie van de radicaliserende jongere.